

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 5 czerwca 2023 r.
(OR. en)

9636/23
ADD 1

LIMITE

CORLX 522
CFSP/PESC 751
COTER 103
CONOP 41
CONUN 126
COARM 121

NOTA

Dotyczy: DECYZJA RADY w sprawie wsparcia Unii na rzecz upowszechnienia
i skutecznego wdrożenia Międzynarodowej konwencji w sprawie
zwalczania aktów terroryzmu jądrowego (ICSANT)
– Załącznik

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT PROJEKTOWY

Wspieranie upowszechnienia i skutecznego wdrożenia Międzynarodowej konwencji w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego

Streszczenie

Kontekst

Międzynarodowa konwencja w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego (ICSANT) z 2005 r. to jeden z 19 międzynarodowych instrumentów prawnych dotyczących zwalczania terroryzmu, mających zasadnicze znaczenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Do ICSANT przystąpiło 120 stron (stan na marzec 2023 r.), co oznacza, że ponad jedna trzecia świata nie jest jeszcze chroniona tą konwencją. Aby ICSANT mogła osiągnąć swój pełny potencjał i by zapobiec powstawaniu „bezpiecznych miejsc schronienia” i luk prawnych, jednym z kluczowych celów pozostaje jej upowszechnienie. Przystąpienie do konwencji to jednak zaledwie pierwszy niezbędny krok – kluczowe znaczenie ma także skuteczne jej wdrożenie (legislacyjne i techniczne).

Uczestnictwo w konwencji oznacza przyjęcie niezbędnych krajowych przepisów wykonawczych w celu zapewnienia, by wszystkie wymogi określone w konwencji zostały odpowiednio przeniesione do krajowych systemów prawnych. Pozwala to na całościowe objęcie przepisami przestępstw dotyczących materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, w tym aktów terrorystycznych, a także na zapewnienie mechanizmów zapobiegania takim czynom i reagowania na nie.

Pierwszy projekt, wspólnie realizowany przez Unię Europejską i Organizację Narodów Zjednoczonych i dotyczący *wspierania upowszechnienia i skutecznego wdrożenia Międzynarodowej konwencji w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego*, rozpoczął się w 2019 r., a zakończy w czerwcu 2023 r. Stanowi ważne wielostronne partnerstwo na rzecz bezpieczeństwa, którego celem jest stawienia czoła utrzymującemu się zagrożeniu związanemu z pozyskaniem lub wykorzystaniem materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych przez podmioty niepaństwowe do celów terrorystycznych lub innych celów przestępczych. Ma to szczególne znaczenie w chwili, gdy na całym świecie coraz więcej uwagi politycznej poświęca się jądrowemu bezpieczeństwu fizycznemu.

Uzasadnienie projektu

ICSANT nadal ma wielkie znaczenie, nie tylko dla krajów, które dysponują materiałami jądrowymi i realizują programy energii jądrowej, lecz także dla wszystkich innych krajów, gdyż konwencja obejmuje również inne materiały promieniotwórcze powszechnie używane m.in. w medycynie, przemyśle i rolnictwie. Dlatego należy nadal propagować i wspierać upowszechnienie i skuteczne wdrożenie konwencji, pokazując wszystkim państwom korzyści z przystąpienia do tego aktu prawnego, zapobiegania działaniom terrorystycznym i innym działaniom przestępczym prowadzonym przez podmioty niepaństwowe, dotyczącym materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, oraz z zakazywania takich działań. W tym względzie Unia Europejska i Organizacja Narodów Zjednoczonych ponownie zostaną partnerami w ramach nowego projektu służącego *wspieraniu upowszechnienia i skutecznego wdrożenia Międzynarodowej konwencji w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego*.

Cel projektu

Projekt ma sprawić, by osoby, które popełniają lub zamierzają popełnić akt terrorystyczny lub inne czyny przestępcze dotyczące materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, dzięki upowszechnieniu i skutecznemu wdrożeniu ICSANT nigdzie nie mogły znaleźć schronienia.

Czas trwania projektu

1 lipca 2023 r. – 30 czerwca 2026 r. (36 miesięcy)

Zakres geograficzny projektu

Globalny, regionalny, krajowy

Podejście zastosowane w projekcie

Projekt będzie wdrażany przez Oddział ds. Zapobiegania Terroryzmowi Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), za pomocą prowadzonego przez ten podmiot programu zapobiegania terroryzmowi związanemu z CBRJ, oraz przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Przeciwdziałania Terroryzmowi (UNOCT) za pomocą opracowanego przez Ośrodek ONZ ds. Przeciwdziałania Terroryzmowi (UNCCT) programu na rzecz zapobiegania aktom terrorystycznym wykorzystującym broń masowego rażenia/broń chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową i reagowania na takie akty, w ścisłej współpracy z odpowiednimi biurami terenowymi, a także, w stosownych przypadkach, z organizacjami międzynarodowymi i pozarządowymi, w tym delegaturami Unii Europejskiej, inicjatywą UE w zakresie centrów doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych (EU CBRN CoE), Międzynarodową Agencją Energii Atomowej (MAEA), Międzyregionalnym Instytutem Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Przestępczością i Wymiarem Sprawiedliwości (UNICRI), Biurem NZ ds. Rozbrojenia (UNODA) oraz grupą ekspertów Komitetu Rady Bezpieczeństwa ONZ ustanowionego zgodnie z rezolucją 1540 (2004).

Projekt zostanie podzielony na dwa komponenty, które będą wdrażane odpowiednio przez UNODC i przez UNOCT/UNCCT zgodnie z ich mandatami i wiedzą fachową. Oznacza to, że niektóre produkty i działania będą realizowane przez UNODC, a inne – przez UNOCT/UNCCT. Niekiedy w realizacji uczestniczyć będą oba podmioty.

W projekcie wykorzystane zostaną działania zrealizowane w ramach projektu ustanowionego w decyzji (WPZiB) 2018/1939 z dnia 10 grudnia 2018 r. oraz narzędzia wówczas opracowane.

Projekt będzie prowadzony zgodnie z odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ i oenzetowską globalną strategią zwalczania terroryzmu, w których to dokumentach kładzie się duży nacisk na to, że wszystkie środki służące zwalczaniu terroryzmu muszą być zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami w dziedzinie praw człowieka. W projekcie uwzględniane będą obowiązujące międzynarodowe normy i standardy praw człowieka (określone w traktatach, prawie zwyczajowym i innych instrumentach).

Projekt będzie wdrażany w sposób uwzględniający aspekt płci, a perspektywa płci będzie uwzględniana w trakcie całego projektu. Będzie on propagować perspektywę płci i uwzględniać aspekt płci w swojej metodyce, w miarę możliwości zapewniać urzędnikom i urzędniczkom równe szanse udziału we wszystkich imprezach związanych z projektem, a także kłaść nacisk na korzyści z włączania w te działania funkcjonariuszek państwowych zatrudnionych w instytucjach krajowych. Wszystkie informacje zwrotne uzyskane dzięki ankietom i testom przeprowadzanym przed warsztatami i po ich zorganizowaniu będą dezagregowane według płci, by w ramach projektu możliwe było określenie i przedstawienie perspektywy urzędniczek. Wskaźniki projektu pozwolą gromadzić i zgłaszać dane dezagregowane według płci.

W stosownych przypadkach UNODC i UNOCT będą prowadzić koordynację w zakresie realizacji swoich działań.

Gdy w celu wykonania działań konieczna będzie zewnętrzna wiedza fachowa, UNODC i UNOCT będą starać się angażować ekspertów z państw członkowskich Unii Europejskiej.

Projekt będzie obejmował współpracę ze wspólnotą międzynarodową i organami krajowymi, w tym parlamentami, ministerstwami sprawiedliwości i innymi zainteresowanymi stronami, aby propagować upowszechnienie ICSANT, bardziej wyeksponować znaczenie przystępowania do niej oraz budować zdolności w zakresie skutecznego jej wdrażania.

Rezultaty projektu

Rezultat 1: Zwiększenie liczby państw rozważających/inicjujących procedury/przystępujących do ICSANT oraz zwiększenie świadomości i wiedzy na temat ICSANT wśród beneficjentów (krajowych decydentów i osób kształtujących politykę, w tym parlamentarzystów) oraz na forach międzynarodowych. W stosownych przypadkach – wykorzystanie synergii z innymi odpowiednimi międzynarodowymi instrumentami prawnymi (CPPNM, ACPNM, rezolucja RB ONZ 1540).

Rezultat 2: Poprawa ustawodawstwa krajowego i zdolności urzędników wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i innych właściwych krajowych zainteresowanych stron w państwach będących beneficjentami do prowadzenia dochodzeń, ścigania i orzekania w sprawach, w których ICSANT miałaby znaczenie.

Rezultat 3: Wzmocnienie polityk, praktyk i procedur mających na celu zapobieganie zagrożeniom ze strony podmiotów niepaństwowych, w tym terrorystów, wynikającym z pozyskania, posiadania lub wykorzystywania materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, a także wykrywanie tych zagrożeń i reagowanie na nie; pogłębianie wiedzy na temat zagrożenia terroryzmem radiologicznym i jądrowym oraz innymi czynami przestępczymi związanymi z takimi materiałami, a także lepsze zrozumienie tych zagrożeń.

Rezultat 4: Wzmocnienie współpracy krajowej i międzynarodowej, w tym wymiany informacji, w ramach państw stron i między nimi w zakresie opracowywania i przyjmowania skutecznych i praktycznych środków w celu skutecznego wdrożenia konwencji.

Produkty i działania w ramach projektu

Rezultat 1: Zwiększenie liczby państw rozważających/inicjujących procedury/przystępujących do ICSANT oraz zwiększenie świadomości i wiedzy na temat ICSANT wśród beneficjentów (krajowych decydentów i osób kształtujących politykę, w tym parlamentarzystów) oraz na forach międzynarodowych.

W stosownych przypadkach – wykorzystanie synergii z innymi odpowiednimi międzynarodowymi instrumentami prawnymi (CPPNM, ACPNM, rezolucja RB ONZ 1540).

Produkt 1.1: Propagowanie znaczenia upowszechnienia i skutecznego wdrożenia ICSANT poprzez wyeksponowanie i popieranie stosownych imprez i wkład w takie imprezy

Działanie 1.1.1: Inauguracja projektu i przedstawienie wyników poprzednich działań (UNODC/UNOCT)

UNODC/UNOCT zorganizują inaugurację projektu, odpowiednio w Wiedniu i w Nowym Jorku, a do udziału zaproszą lokalne stałe misje państw członkowskich. Podmioty wdrażające postarają się zapewnić reprezentację kluczowych państw członkowskich, zarówno z Unii Europejskiej, jak i z regionów, na które położono szczególny nacisk, tak by wzbudzić zainteresowanie tym drugim projektem, nadać rozpęd działaniom oraz ułatwić wdrażanie na szczeblu krajowym i regionalnym. Imprezy te będą też okazją do wymiany informacji o wynikach i doświadczeniach zdobytych w trakcie poprzedniego projektu.

Działanie 1.1.2: Propagowanie badania dotyczącego przyczyn nieprzystępowania państw członkowskich ONZ do ICSANT i wyzwań, z którymi muszą się one zmierzyć, oraz narzędzi skutecznego wdrażania ICSANT (UNOCT)

UNOCT/UNCCT zorganizuje trzy (3) sesje służące propagowaniu i dystrybucji *badania dotyczącego przyczyn nieprzystępowania państw członkowskich ONZ do ICSANT i wyzwań, z którymi muszą się one zmierzyć, oraz narzędzi skutecznego wdrażania ICSANT*; badanie to zostało opracowane w trakcie projektu związanego z ICSANT, który zakończy się w czerwcu 2023 r. Badanie przedstawia głębsze zrozumienie powodów nieprzystępowania państw członkowskich do ICSANT i wyzwań, z którymi muszą się one mierzyć, a także zawiera szereg zaleceń co do sposobów zwiększenia liczby przystępujących państw oraz skutecznego wdrażania. W szczególności UNOCT/UNCCT nawiąże pogłębione kontakty z kluczowymi państwami członkowskimi, które mogłyby skorzystać z wyników i wskazówek zawartych w badaniu.

Działanie 1.1.3: Eksponowanie i popieranie powiązanych z ICSANT imprez organizowanych przez inne organizacje i wkład w takie imprezy (UNODC/ICSANT)

W stosownych przypadkach i w ramach swoich odpowiednich mandatów UNODC i UNOCT/UNCCT wniosą wkład w postaci wiedzy fachowej oraz będą propagować ICSANT i swoje prace w ramach projektu na odnośnych forach międzynarodowych, np. w trakcie imprez związanych z poniższymi instrumentami lub organizowanych przez poniższe podmioty:

- międzynarodowe ramy prawne, w tym Konwencja o ochronie fizycznej materiałów jądrowych oraz zmiana do niej, rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1540 (2004), Układ o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej;
- organizacje międzynarodowe, w tym MAEA, Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej (Interpol), UNICRI, Instytut Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozbrojeniem (UNIDIR), UNODA, Biuro Spraw Prawnych ONZ (OLA);
- społeczeństwo obywatelskie, w tym organizacje pozarządowe;
- inicjatywy międzynarodowe, w tym EU CBRN CoE, globalne partnerstwo G8 przeciwko rozprzestrzenianiu broni i materiałów masowego rażenia, *Nuclear Threat Initiative* oraz światowy pakt ONZ na rzecz koordynacji walki z terroryzmem.

Produkt 1.2: Propagowanie i zwiększanie przystępowania do ICSANT oraz synergii z innymi odnośnymi międzynarodowymi instrumentami prawnymi

Działanie 1.2.1: Propagowanie przystępowania poprzez wizyty w poszczególnych krajach (UNODC)

Wykorzystując prowadzone przez siebie szeroko zakrojone działania informacyjne w zakresie upowszechnienia, a także swoją rozległą sieć biur terenowych, UNODC zorganizuje osiem (8) wizyt w państwach, które nie są jeszcze stroną ICSANT i które na podstawie analizy UNODC i wcześniejszych kontaktów skorzystałyby najwięcej na bezpośrednich konsultacjach w stolicach. W ramach wizyt UNODC nawiąże kontakt z odpowiednimi krajowymi zainteresowanymi stronami, w tym, w stosownych przypadkach – z parlamentarzystami.

Działanie 1.2.2: Propagowanie przystępowania poprzez kontakty z parlamentami narodowymi państw członkowskich ONZ, które nie są jeszcze stroną ICSANT (UNOCT)

UNOCT/UNCCT zorganizuje trzy (3) imprezy krajowe, by wspólnie zaapelować do parlamentów państw członkowskich, które nie są jeszcze stronami konwencji. Do udziału w briefingu zaproszone zostaną także inne odpowiednie zainteresowane strony, w tym ministerstwo spraw zagranicznych, ministerstwo sprawiedliwości, organy regulacyjne ds. bezpieczeństwa jądrowego i organy ścigania. W ramach imprez krajowych szczególny nacisk zostanie położony na znaczenie ICSANT dla zwiększania jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz na synergie z innymi międzynarodowymi instrumentami prawnymi, korzyści z przystąpienia i zagrożenia wiążące się z nieprzystąpieniem, dobre praktyki wdrożeniowe oraz zagrożenie terroryzmem wykorzystującym materiały jądrowe i promieniotwórcze. UNOCT/UNCCT, we współpracy z programem UNOCT dotyczącym angażowania parlamentów w zapobieganie terroryzmowi i jego zwalczanie (biuro programu znajduje się w Dosze), będzie współpracować ściśle z międzynarodowymi i regionalnymi organizacjami parlamentarnymi z myślą o propagowaniu przystępowania do konwencji.

Działanie 1.2.3: Propagowanie przystępowania poprzez warsztaty regionalne (UNODC)

Aby zwiększyć trwałość wysiłków służących upowszechnieniu podjętych w ramach pierwszego projektu UE na rzecz ICSANT, UNODC zorganizuje cztery (4) uzupełniające warsztaty w formacie wirtualnym na szczeblu regionalnym, międzyregionalnym lub subregionalnym dla osób kształtujących politykę i decydentów w państwach, które nie są jeszcze stroną ICSANT (trzy (3) warsztaty w języku angielskim i jeden (1) w języku francuskim).

W ramach warsztatów w formacie wirtualnym wykorzystane zostaną działania przeprowadzone na mocy poprzedniej decyzji Rady, tak by zapewnić ich trwałość. W stosownych przypadkach przed warsztatami i w ich trakcie udostępnione zostaną odpowiednie materiały opracowane w ramach projektu, takie jak materiały do e-kształcenia i podręczniki szkoleniowe, a także elektroniczne materiały służące podnoszeniu świadomości (już dostępne we wszystkich sześciu oficjalnych językach ONZ). Podczas warsztatów, oprócz kwestii dotyczących ICSANT, poruszone zostanie także zagadnienie synergii z Konwencją o ochronie fizycznej materiałów jądrowych oraz zmianą do tej konwencji, a także rezolucją RB ONZ nr 1540 (2004); w stosownych przypadkach udział w warsztatach wezmą odpowiednie zainteresowane strony (np. MAEA). UNODC będzie zachęcać państwa, by wśród osób wyznaczonych do udziału w wirtualnych warsztatach znaleźli się także parlamentarzyści.

Działanie 1.2.4: Drugie wspólne seminarium MAEA–UNODC dotyczące propagowania upowszechnienia ICSANT oraz zmiany do CPPNM (UNODC)

W oparciu o sukces pierwszej wspólnej imprezy zorganizowanej w dniach 11–12 listopada 2021 r. UNODC zorganizuje wraz z MAEA drugą tego rodzaju imprezę. Odbędzie się ona w Wiedniu.

Działanie 1.2.5: Propagowanie przystępowania poprzez spotkanie wysokiego szczebla przy okazji międzynarodowej konferencji MAEA poświęconej jądrowemu bezpieczeństwu fizycznemu (2024 r.) (UNODC)

W oparciu o udane spotkanie, które UNODC zorganizowało w 2020 r. przy okazji międzynarodowej konferencji MAEA poświęconej jądrowemu bezpieczeństwu fizycznemu (ICONS) UNODC zorganizuje spotkanie wysokiego szczebla przy okazji kolejnej konferencji ICONS w Wiedniu w 2024 r. Konferencja jest kluczowym zgromadzeniem dotyczącym fizycznego bezpieczeństwa jądrowego, które obejmuje segment ministerialny oraz program naukowo-techniczny, a tym sposobem łączy dyskusje na wysokim szczeblu politycznym z równoległymi sesjami technicznymi. W ostatniej konferencji (2020 r.) udział wzięło ponad 57 ministrów i ponad 2000 ekspertów z ponad 130 krajów i 35 organizacji międzynarodowych.

Działanie 1.2.6: Propagowanie przystępowania poprzez spotkanie wysokiego szczebla przy okazji Tygodnia poświęconego Zwalczaniu Terroryzmu (UNOCT)

UNOCT/UNCCT zorganizuje w siedzibie ONZ w Nowym Jorku spotkanie wysokiego szczebla podczas Tygodnia poświęconego Zwalczaniu Terroryzmu – mocno wyeksponowanego, odbywającego się co dwa lata zgromadzenia państw członkowskich ONZ i międzynarodowych partnerów zajmujących się zwalczaniem terroryzmu.

Działanie 1.2.7: Impreza towarzysząca poświęcona aspektom praw człowieka przy wdrażaniu ICSANT (UNODC/UNOCT)

UNODC i UNOCT zorganizują imprezę towarzyszącą poświęconą postanowieniom ICSANT dotyczącym praw człowieka. Wśród zaproszonych prelegentów będą Specjalny Sprawozdawca ds. Promocji oraz Ochrony Praw Człowieka i Podstawowych Wolności podczas Zwalczania Terroryzmu oraz przedstawiciele innych organizacji międzyrządowych i pozarządowych. Przy organizacji imprezy wykorzystany zostanie m.in. przygotowany dla UNODC program nr 4 szkolenia prawnego na temat zwalczania terroryzmu dotyczący *praw człowieka i reakcji prawnokarnej na terroryzm*, a także przygotowany dla UNODC program nr 1 szkolenia prawnego na temat zwalczania terroryzmu dotyczący *zwalczania terroryzmu w kontekście prawa międzynarodowego*.

Rezultat 2: Poprawa ustawodawstwa krajowego i zdolności urzędników wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i innych właściwych krajowych zainteresowanych stron w państwach beneficjentach do prowadzenia dochodzeń, ścigania i orzekania w sprawach, w których ICSANT miałaby znaczenie.

Produkt 2.1: Zapewnienie pomocy legislacyjnej występującym o nią państwom

Działanie 2.1.1: Odpowiednia pomoc legislacyjna w celu wprowadzenia w życie postanowień ICSANT oraz umożliwienia stosowania przepisów przez funkcjonariuszy pierwszej linii, organy ścigania, prokuratorów i sędziów (UNODC)

UNODC zapewni odpowiednią pomoc legislacyjną występującym o nią państwom za pośrednictwem przeglądu dokumentacji, na wniosek i w stosownych przypadkach, w oparciu o wspólnie opracowane przez UNODC i MAEA wzorcowe przepisy penalizujące terroryzm jądrowy, kwestionariusz samooceny opracowany przez UNODC i zamieszczony na stronie internetowej UNODC poświęconej ICSANT, podręcznik UNODC na temat wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji oraz opracowaną przez UNODC aplikację do redagowania wniosków o wzajemną pomoc prawną, dobre praktyki wskazane dzięki przygotowanemu przez UNODC zestawieniu krajowych przepisów wykonujących art. 2 ICSANT, a także narzędzia, które zostaną opracowane przez UNODC jako produkt 2.3. UNODC zaoferuje beneficjentom możliwość przedstawienia zmian legislacyjnych proponowanych parlamentarzystom.

Produkt 2.2: Zwiększenie zdolności krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w zakresie zapobiegania przestępstwom związanym z ICSANT, ich wykrywania, eliminowania, ścigania, a także orzekania i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie

UNODC zorganizuje pięć (5) seminariów krajowych dla absolwentów ośrodków kształcenia i szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości oraz dziesięć (10) webinarium na temat rozmaitych aspektów stosowania ICSANT. UNODC skorzysta z długoletniej, ugruntowanej wiedzy fachowej w tym zakresie uzyskanej dzięki jego programowi zapobiegania terroryzmowi CBRJ, zgodnie z mandatem przyznanym UNODC przez Zgromadzenie Ogólne ONZ.

Działanie 2.2.1: Krajowe seminaria dla ośrodków kształcenia i szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości

UNODC przeprowadzi pięć (5) seminariów dla ośrodków kształcenia i szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości w państwach będących stronami, by zwiększyć ich zdolność do skutecznego wdrażania ICSANT oraz podnoszenia świadomości na temat ICSANT. W ramach seminariów przedstawione zostaną m.in. podręcznik na temat fikcyjnych spraw związanych z czynami uznanymi za przestępstwa na mocy ICSANT oraz inne materiały opracowane przez UNODC, w tym jako produkt 2.3, a w celu zapewnienia trwałości działań zastosowana zostanie metodyka oparta na szkoleniu instruktorów.

Działanie 2.2.2: Szereg webinarium (UNODC)

UNODC przeprowadzi dziesięć (10) webinarium dotyczących kluczowych aspektów ICSANT, takich jak jurysdykcja, ekstradycja, prawa człowieka oraz przechowywanie dowodów. Webinaria prowadzone będą w kilku językach. Do udziału zaproszone zostaną inne podmioty międzynarodowe, takie jak MAEA, Interpol, EU CBRN CoE oraz komitet ustanowiony na mocy rezolucji nr 1540. Aby zapewnić trwałość, zapis webinarium zostanie udostępniony w internecie. W zaproszeniach wystosowanych do stałych misji zachęcać się będzie do udziału odpowiednich krajowych zainteresowanych stron, w tym parlamentarzystów.

Produkt 2.3: Opracowanie, zaktualizowanie, rozszerzenie zakresu lub wyspecjalizowanie narzędzi pomocy technicznej

Działanie 2.3.1: Strona internetowa poświęcona ICSANT (UNODC)

Strona internetowa UNODC poświęcona ICSANT (unodc.org/icsant) stała się punktem odniesienia dla praktyków na całym świecie, gdyż zawiera wszelkie dostępne zasoby dotyczące konwencji, w tym przebieg procedury jej dotyczącej, status przystąpienia, artykuły analityczne, zbiór krajowych przepisów wykonawczych, narzędzia budowania zdolności oraz powiązaną pomoc techniczną i legislacyjną zapewnianą przez UNODC. Od momentu jej uruchomienia we wrześniu 2021 r. ze strony skorzystało ponad 10 000 użytkowników. UNODC będzie utrzymywać i regularnie aktualizować stronę oraz dodawać do niej nowe treści we wszystkich oficjalnych językach ONZ (angielski, arabski, chiński, francuski, hiszpański i rosyjski). Na stronie zamieszczane będą np. wszystkie nowoopracowane narzędzia, sprawozdania z imprez i dodatkowe krajowe przepisy wykonujące art. 2 ICSANT.

Na stronie znajdzie się również baza danych dotyczących wyznaczonych organów ds. ICSANT (produkt 4.1).

Działanie 2.3.2: Specjalistyczne narzędzia pomocy technicznej

UNODC opracuje i opublikuje na papierze i wersji elektronicznej na swojej stronie poświęconej ICSANT (unodc.org/icsant) dodatkowe i specjalistyczne narzędzia pomocy technicznej dotyczącej ICSANT we wszystkich sześciu oficjalnych językach ONZ. Materiały te obejmą:

- podręczniki na temat rozmaitych aspektów ICSANT (np. jurysdykcji, praw człowieka, konfiskaty i ochrony materiałów poza kontrolą regulacyjną oraz współpracy międzynarodowej);
- podręcznik na temat synergii z Konwencją o ochronie fizycznej materiałów jądrowych (CPPNM) oraz zmianą do niej;
- podręcznik na temat synergii z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1540 (2004);
- podręcznik zawierający wzorcowe przepisy prawa karnego dotyczące przestępstw objętych ICSANT, CPPNM i zmianą do niej, wspólnie opracowane przez MAEA oraz UNODC.

Działanie 2.3.3: Materiał wideo na temat przebiegu procedury dotyczącej ICSANT i jej głównych postanowień (UNODC)

UNODC wyprodukuje materiał wideo wyjaśniający przebieg procedury dotyczącej ICSANT i główne postanowienia tej konwencji. W materiale tym znajdą się wypowiedzi kilku państw stron i innych zainteresowanych stron – z zachowaniem równowagi geograficznej i równowagi płci – kładące nacisk na znaczenie ICSANT. Materiał wideo będzie dostępny we wszystkich sześciu oficjalnych językach ONZ na stronie internetowej UNODC poświęconej ICSANT (unodc.org/icsant).

Rezultat 3: Wzmocnienie polityk, praktyk i procedur mających na celu zapobieganie zagrożeniom ze strony podmiotów niepaństwowych, w tym terrorystów, wynikającym z pozyskania, posiadania lub wykorzystywania materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, a także wykrywanie tych zagrożeń i reagowanie na nie; pogłębianie wiedzy na temat zagrożenia terroryzmem radiologicznym i jądrowym oraz innymi czynami przestępczymi związanymi z takimi materiałami, a także lepsze zrozumienie tych zagrożeń.

Produkt 3.1: Wzmocnienie zdolności państw członkowskich do zapobiegania pozyskiwaniu, posiadaniu lub wykorzystywaniu materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, a także do wykrywania takiego pozyskiwania, posiadania lub wykorzystywania i reagowania na nie

UNOCT/UNCCT zorganizuje cztery (4) regionalne warsztaty i ćwiczenia symulacyjne w celu zbudowania zdolności państw członkowskich do zwalczania terroryzmu jądrowego w Afryce, Azji Środkowej i na Kaukazie oraz w Europie Wschodniej i Południowo-Wschodniej. Regionalne warsztaty i ćwiczenia symulacyjne zwiększą zdolność państw członkowskich w zakresie wykrywania, forensyki, reagowania i łagodzenia skutków w odniesieniu do terroryzmu radiologicznego i jądrowego, w tym poprzez wykorzystanie dopasowanej do potrzeb metodyki, by pomóc organom krajowym skutecznie wdrażać ICSANT i zacieśniać współpracę międzynarodową, wykazując znaczenie bycia stroną ICSANT. Warsztaty pomogą wskazać państwa przodujące w regionie oraz umożliwią wymianę dobrych praktyk na linii Południe–Południe. Ponadto wybór krajów będzie się opierał m.in. na ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonej wspólnie przez UNOCT/UNCCT i Interpol *globalnej oceny zagrożeń dotyczącej podmiotów niepaństwowych i potencjalnego wykorzystania przez nie materiałów CBRJW*.

Działanie 3.1.1: Regionalne warsztaty i ćwiczenia symulacyjne w celu budowania zdolności państw członkowskich do zwalczania terroryzmu jądrowego (UNOCT)

UNOCT/UNCCT zorganizuje cztery (4) regionalne warsztaty i ćwiczenia symulacyjne służące budowaniu zdolności w następujących obszarach:

Zwalczanie terroryzmu radiologicznego i jądrowego z naciskiem na wykrywanie, by budować zdolność w obszarze wykrywania, skupiając się na wskazywaniu i stosowaniu dobrych praktyk w odniesieniu do wykrywania materiałów radiologicznych/jądrowych, z zastosowaniem informacji i instrumentów przyczyniających się do budowania zdolności w zakresie zwalczania terroryzmu radiologicznego i jądrowego, gdyż powiązane jest to z zarządzaniem bezpieczeństwem granic.

Zwalczanie terroryzmu radiologicznego i jądrowego z naciskiem na forensykę, by budować zdolność w obszarze forensyki służącej wykrywaniu, skupiając się na wykazaniu znaczenia forensyki jądrowej, koordynacji między agencjami, przyczyniając się do budowania zdolności w zakresie zwalczania terroryzmu radiologicznego i jądrowego.

Zwalczanie terroryzmu radiologicznego i jądrowego z naciskiem na reagowanie i łagodzenie skutków, by budować zdolność w obszarze reagowania i łagodzenia skutków, skupiając się na umiejętności reagowania w skuteczny, odpowiednio szybki i skoordynowany sposób na akty terrorystyczne, w których doszło do użycia materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych, jako zasadniczym elemencie ram jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Produkt 3.2: Zwiększenie wiedzy i zrozumienia przez państwa członkowskie zagrożeń związanego z terroryzmem radiologicznym i jądrowym

UNOCT/UNCCT zorganizuje cztery (4) ukierunkowane, oparte na kontakcie bezpośrednim szkolenia krajowe dla czterech (4) państw członkowskich w celu budowania zdolności do zwalczania terroryzmu radiologicznego i jądrowego. Szkolenia te zwiększą zdolności państw członkowskich m.in. do zrozumienia ryzyka i zagrożenia, opracowywania przez nie przeciwdroczków, ćwiczenia reagowania na incydenty oraz identyfikowania i ochrony infrastruktury krytycznej i kluczowych zasobów. W przypadku tych działań UNOCT/UNCCT skorzysta z obszernych doświadczeń związanych z ofertą szkoleniową opracowaną i wdrożoną w ramach jego globalnego programu na rzecz zapobiegania aktom terrorystycznym wykorzystującym broń masowego rażenia/broń chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową i reagowania na takie akty, w ramach którego to programu przeszkolono ponad 1500 urzędników.

Działanie 3.2.1: Krajowe, oparte na kontakcie bezpośrednim szkolenia w zakresie zwalczania terroryzmu radiologicznego i jądrowego (UNOCT)

UNOCT/UNCCT będzie współpracować z państwami członkowskimi w celu wskazania odpowiednich szkoleń dotyczących zwalczania terroryzmu, w zależności od priorytetów i potrzeb tych państw, jak opisano poniżej:

Szkolenie krajowe – kurs podstawowy w zakresie zagrożeń radiologicznych i jądrowych umożliwiający personelowi skuteczną reakcję w obliczu incydentu radiologicznego i jądrowego, zawierający zalecenia dla służb interwencyjnych, które umożliwią im działanie w otoczeniu, w którym znajdują się potencjalnie niebezpieczne substancje radiologiczne i jądrowe.

Szkolenie krajowe – kurs w zakresie zagrożeń radiologicznych i jądrowych na poziomie średniozaawansowanym obejmujący stosowne tematy związane z zagrożeniami radiologicznymi i jądrowymi. Kurs będzie obejmował pokazy i ćwiczenia praktyczne, a jego zwieńczeniem będą realistyczne scenariusze przewidujące wykrywanie przemytu materiałów radiologicznych i jego udaremnianie, identyfikowanie materiałów radiologicznych lub jądrowych na miejscu przestępstwa oraz rozpoznawanie zagrożeń i dowodów związanych z materiałami radiologicznymi i jądrowymi.

Szkolenie krajowe – kurs w zakresie zagrożeń radiologicznych i jądrowych na poziomie zaawansowanym obejmujący zagrożenia radiologiczne i jądrowe w bardziej szczegółowym ujęciu, ze szczególnym naciskiem na radiologiczne urządzenia rozpraszające oraz improwizowane jądrowe urządzenia wybuchowe.

Szkolenie krajowe – kurs w zakresie środków przeciwdziałania zagrożeniom radiologicznym i jądrowym prezentujący podejście oparte na współdziałaniu wielu agencji, które skupia się na opracowywaniu środków przeciwdziałania zagrożeniom radiologicznym i jądrowym oraz na wspólnym reagowaniu na incydenty radiologiczne i jądrowe przez kluczowe agencje krajowe, w tym organy ścigania, organy celne, służby bezpieczeństwa, służby interwencyjne, wywiad, organy ds. zdrowia publicznego i organy regulacyjne, przemysł itp.

Szkolenie krajowe – kurs w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej skupiający się na sektorach, które mogą być celem bezpośredniego ataku, takich jak elektrownie jądrowe, reaktory badawcze, obiekty, w których znajdują się materiały radiologiczne, węzły transportowe, a także sektory, które mogą być celem ataku przeprowadzonego przez podmioty niepaństwowe w celu uzyskania technologii wrażliwych i kontrolowanych.

Rezultat 4: Wzmocnienie współpracy krajowej i międzynarodowej, w tym wymiany informacji, w ramach państw stron i między nimi w zakresie opracowywania i przyjmowania skutecznych i praktycznych środków w celu skutecznego wdrożenia konwencji.

Produkt 4.1: Ułatwienie wymiany informacji wymaganych na podstawie ICSANT

Z dniem 3 października 2022 r. Biuro Spraw Prawnych ONZ (OLA), działając jako wykonawca funkcji depozytariusza ICSANT nałożonych na Sekretarza Generalnego, oficjalnie zleciło UNODC – z uwagi na jego mandat, rolę i wiedzę fachową w zakresie tej konwencji – odbieranie i dystrybucję powiadomień dotyczących wyznaczenia organów, składanych przez państwa strony na mocy art. 7 ust. 4. Wszelkie powiadomienia tego rodzaju powinny zatem być przesyłane na adres poczty elektronicznej: unodc-icsant@un.org. Otrzymane powiadomienia mają być publikowane na stronie internetowej UNODC poświęconej ICSANT oraz – z zastrzeżeniem dalszego przekazania przez UNODC Biuru Spraw Prawnych – na stronie internetowej ONZ zawierającej zbiór traktatów.

Działanie 4.1.1: Kampania zachęcająca państwa strony ICSANT do wyznaczenia właściwego organu oraz punktu kontaktowego zgodnie z art. 7 ust. 4 konwencji (UNODC)

UNODC przeprowadzi działania uświadamiające, które mają zachęcić państwa już będące stroną ICSANT do wywiązania się z obowiązku określonego w art. 7 ust. 4, zgodnie z którym państwa strony informują ONZ o swoich właściwych organach i punktach kontaktowych odpowiedzialnych za wysyłanie i przyjmowanie informacji związanych z ICSANT. Działania te obejmą wystosowanie pism do odpowiednich stałych misji z prośbą o wywiązanie się z obowiązku na mocy art. 7 ust. 4; przeprowadzanie spotkań dwustronnych; opracowanie broszur i materiałów informacyjnych we wszystkich sześciu oficjalnych językach ONZ.

Działanie 4.1.2: Spotkanie właściwych organów krajowych i punktów kontaktowych ds. ICSANT (UNODC)

W trzecim roku realizacji projektu UNODC zorganizuje w Wiedniu pierwsze spotkanie takich właściwych organów i punktów kontaktowych. Podczas spotkania przeprowadzone zostanie m.in. ćwiczenie polegające na symulowanej koordynacji oraz szkolenie na temat tego, jak skutecznie pełnić funkcję punktu kontaktowego ds. art. 7 ust. 4. W spotkaniu wezmą udział osoby pełniące funkcje krajowych punktów kontaktowych oraz inne właściwe zainteresowane strony na poziomie krajowym.

Działanie 4.1.3: Wirtualne briefingi poświęcone ICSANT przeznaczone dla ustanowionych przez UNODC sieci sądowych i ds. bezpieczeństwa

W oparciu o istniejące od dawna sieci współpracy złożone z punktów kontaktowych ds. bezpieczeństwa i wymiaru sprawiedliwości ustanowionych przez UNODC w różnych regionach świata (np. Sahel, Bliski Wschód i Afryka Północna, Ocean Indyjski) UNODC przeprowadzi internetowe briefingi techniczne i prace w formacie wirtualnym z tymi sieciami, z zastosowaniem metodyki opartej na szkoleniu instruktorów. Punkty kontaktowe tych istniejących od dawna sieci regularnie współpracują, analizując wyzwania operacyjne, wymieniając dobre praktyki w zakresie reagowania na te wyzwania oraz omawiając odnośne sprawy.

Produkt 4.2: Najlepsze praktyki i wdrożone doświadczenia i wnioski odnoszące się do przystępowania do ICSANT i wdrażania tej konwencji są wykorzystywane przez odbiorców docelowych na poziomie regionalnym w celu poprawy skuteczności wdrażania ICSANT i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego

Działanie 4.2.1: Spotkania społeczności praktyków (UNOCT)

UNOCT/UNCCT zorganizuje cztery (4) spotkania w celu propagowania współpracy krajowej praktyków w dziedzinie radiologicznej, jądrowej i zwalczania terroryzmu, by zwiększyć wymianę informacji i danych wywiadowczych, a także poprawić koordynację między agencjami. W spotkaniach tych uczestniczyć będą społeczności praktyków, w tym przedstawiciele agencji ds. zwalczania terroryzmu, organów celnych, służb interwencyjnych, wywiadu, wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania, organów politycznych i decyzyjnych, urzędnicy z sektora zdrowia publicznego, organy regulacyjnych ds. kwestii jądrowych itp. Spotkania te pozwolą społecznościom praktyków wskazać niedociągnięcia, wyzwania oraz wdrożone doświadczenia i wnioski, a także wymieniać się najlepszymi praktykami dotyczącymi wymiany informacji i danych wywiadowczych oraz współpracy międzynarodowej. Społeczności te będą wspierać współpracę i koordynację zainteresowanych stron, która ma znaczenie dla skutecznego wdrożenia ICSANT i dla jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, a także będą korzystać z oferowanej przez UNOCT platformy *Connect & Learn*. To innowacyjne internetowe urządzenie służące do budowania zdolności, uruchomione w październiku 2021 r., pozwala na kontakty między państwami członkowskimi, sektorem prywatnym, środowiskiem akademickim, ośrodkami analitycznymi, instytutami badawczymi i społeczeństwem obywatelskim, w celu poprawy świadczenia bezpośredniej pomocy technicznej. Platforma ta to jedyne w swoim rodzaju wirtualne narzędzie pozwalające pokonywać przeszkody, takie jak koszty, odległość geograficzna i ograniczenia spowodowane pandemią, poprzez sprawienie, że zasoby dotyczące zwalczania terroryzmu i zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi i zwalczania go są dostępne zawsze i wszędzie dla różnych zainteresowanych stron i praktyków.